

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

มาที่ไรได้ข้อคิดทุกที

ก่อนจ้งหัน

พระให้ตั้งใจปฏิบัตินะ พระที่มาหรืออยู่ประจำ เลอะ ๆ เทอะ ๆ ไม่ได้นะ เวลาไปไหนเห็นแต่พระเราแหละเลอะ ๆ เทอะ ๆ เต็มบ้านเต็มเมือง มันเห็นจะให้ว่ายังไง มันเห็นเลอะ ๆ เทอะ ๆ ก็บอกว่าเลอะ ๆ เทอะ ๆ โอ้ย พระเป็นส้วมเป็นถ่านเราก็กี่ไม่เคยเห็น มาเห็นปัจจุบันนี้ละ พวกเรานี้แหละพวกส้วมพวกถ่าน ลืมเนื้อลืมตัว ผ่าเหลืองคลุมหัวโล้นแล้ว โธ โอ้อ่านะ ยิ่งมีศตติเข้าไปแล้วไปใหญ่เลยพระ เป็นบ้า สมัยปัจจุบันนี้ พระพุทธเจ้าสอนให้รู้เนื้อรู้ตัวมันกลับเป็นบ้าไปอย่างนั้น บวชเข้ามามันหาอรรถาหารธรรมที่ไหน หาแต่ยศแต่ยศแต่ยศ พิณกะ ลาก สรรเสริญเยินยอ เป็นบ้าไปเลย ทำไมพระเรามาบวชเพื่อจะได้สติสตั้งตามธรรมของศาสดาที่สอนไว้เรียบร้อยแล้วด้วยความเห็นโทษ แล้วจึงเสด็จออกมาบวช แต่พวกเราทำไมมันเป็นไปแบบนี้ละ

ตั้งใจปฏิบัติให้ดีนะในวัดนี้ พระไหลเข้ามาเรื่อย ๆ มองไม่ทัน ผมก็ไม่มีเวลาที่จะสั่งสอนพระนะ งานของผมก็มากต่อมาก งานทั้งแผ่นดิน คือทั้งชาติทั้งศาสนา มันก็เกี่ยวโยงเข้ามาหาเราอยู่โดยดีแหละ จะต้องได้คุณันคุณัน เพราะฉะนั้นในวัดนี้จึงไม่ค่อยได้อบรมพระให้พากันตั้งอกตั้งใจดี ๆ นะ ในวัดนี้สมบูรณ์ทุกอย่างแล้ว เทปกี่เต็มวัด จะเอาธรรมชั้นใด ภูมิใดถ้าต้องการ ได้ทั้งนั้น หนังสือก็ดี เทปกี่ดี มีทุกแบบอยู่ในวัดนี้ที่จะให้เราเป็นคนดีจากธรรมทั้งหลาย ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ

ผมนี้วิตถวิจารณ์ แก่เข้าไปเท่าไรแทนที่จะหวังใยตัวเอง บอกร้อยเปอร์เซ็นต์เลยไม่มี ว่างั้นเลย มีแต่หวังเพื่อนหวังฝูง ประชาชน โลกทั่ว ๆ ไปเท่านั้น พากันตั้งอกตั้งใจ สติเป็นสำคัญนะกับความเพียร ไม่มีอื่นใดที่จะยิ่งไปกว่าสติ สตินี้เป็นพื้นฐานของความเพียรและความดีทุกด้าน ไม่ว่าฆราวาสไม่ว่าพระ สติต้องเป็นพื้นฐานในหน้าที่การงานต่าง ๆ ถ้ามีสติบางคนเรารู้ตัว รู้ผิดรู้ถูกของตัวเอง ถ้าไม่มีสตินี้เลอะไปเลย ๆ เรื่องสติเป็นสำคัญจากนั้นก็ปัญญาออกเป็นระยะ ๆ แต่สตินี้ติดแนบนะ นี้ได้ดำเนินมาแล้วทุกอย่าง พระพุทธเจ้าสอนก็สอน เวลาปฏิบัติขึ้นบนเวทีมันถึงกระจำงออกไปหมด กระเทือนถึงพระพุทธเจ้า ไม่ใช่วัตรรอย มันเป็นก็บอกว่า เป็น แต่ก่อนที่ยังไม่เป็นก็บอกไม่เป็น สู้กับ

กิเลสน้ำตาร่วงอยู่บนภูเขาเราลืมเมื่อไร มาพูดให้บรรดาลูกศิษย์ลูกหาฟัง นั้นเวลากิเลสมัน
 พัดเรา นั่งน้ำตาร่วงอยู่บนภูเขา

จนงตัวเอง เอ้ นี่มันมาประกอบความเพียรยังงาย่างนี้ ตั้งสติพับลัมผล็อย ๆ นี่ละ
 เวลากระแสของกิเลสมันหนัก ตั้งไม่ได้นะสติ ตั้งเพื่อลัม ๆ ตั้งเพื่ออยู่ไม่มีเลยในเวลานั้น
 เสียใจ เคียดแค้น น้ำตาร่วงบนภูเขา นี่เวลากิเลสมันเก่ง กิเลสอยู่กับใจเรานะ ที่นี้เวลาพัด
 เข้าไป ๆ ด้วยอำนาจแห่งธรรม ๆ ฝึกซ่อมเข้าไปเรื่อยด้วยความเคียดแค้นสู้กิเลสไม่ได้ จะ
 เอาสู้ให้ได้ ๆ เป็นลำดับลำดับไป จนกระทั่งที่นี้กิเลสไหลมาไม่ได้นะ ฟังซิ เวลาสติปัญญาแก้
 กล้าจากการอบรมฝึกฝนตนเองด้วยดี ด้วยความมุมานะ กิเลสไหลมาไม่ได้เลย ธรรมะนี้
 ฟาดขาดสะบั้น ๆ เป็นอัตโนมัติ ฆ่ากิเลสเป็นอัตโนมัติ เหมือนกิเลสทำลายสัตว์โลก ฆ่าสัตว์
 โลกเป็นอัตโนมัติเหมือนกัน เวลาธรรมมีกำลังแล้วแบบเดียวกัน

ขึ้นบนเวทีมันถึงเห็นนะ ยอมพระพุทธเจ้าทันทีเรื่องพระพุทธเจ้าท่านทรงรู้ทรงเห็น
 แล้วนำมาแสดง เวลาเราปฏิบัติมันเข้าไปในจุดเดียวกัน ๆ จำให้ตึนะ สติเป็นสำคัญ ถึงที่สุดก็
 สติ สติกลายเป็นมหาสติ ปัญญากลายเป็นมหาปัญญา ละเอียดสุดยอดเลย ท่านจึงเรียกว่า
 มหาสติมหาปัญญาสุดยอด นี่ละฆ่ากิเลสตัวสุดยอดเลวของกิเลส วัฏวนของกิเลสก็คือตัวนี้
 แหละ คือปัญญาอันนี้แหละ จำให้ตึ ไปที่ไหนอย่าเลอะ ๆ เทอะ ๆ เร่อ ๆ เร่ ๆ โหย ดูไม่ได้
 นะ ให้พร

หลังจ้งหัน

ช่วยโลกคราวนี้ถึง ๖ ปี แหม เหนื่อยมากทีเดียว ไม่ใช่เหนื่อยธรรมดา เหนื่อยความ
 รับผิดชอบทุกด้านทุกทาง อุบายวิธีการต่าง ๆ ออกจากเรา ๆ ตลอดมา แล้วการแนะนำสั่ง
 สอนก็ดูซิ สั่งสอนคนมาได้ ๖ ปี มันก็ร้อยก็พันก็พันเทศน์ ฟังซิ ช่วยเรื่อยมา ได้มาปลงเอา
 ตอนนี่ เบาลงเรื่องไม่ต้องยุ่งอย่างแต่ก่อน คือปิดโครงการเราก็ไม่ไปเที่ยวตามที่เราไปแต่
 ก่อน เทศน์ก็เทศน์ตามอัยาศัย เขาจะมานิมนต์ในโครงการก็ตาม นอกโครงการก็ตาม เรา
 จะไปตามอัยาศัยของเรา ไม่ได้ไปตามโครงการ เหนื่อย ต่อไปนี่จึงว่าเบาหน่อย

วันที่ ๒๕ นี้จะต้องลงกรุงเทพอีกแล้ว ลงนี้เตลิดไปวัดโตโสการาม คราวนี้ไปไม่เข้า
 กรุงเทพ คือไปฟุ้งถึงวัดโตโสการามเลย เทศน์แล้วหากมีโอกาสจึงจะย้อนมาแวะพักก็จะพัก
 บ้างที่สวนแสงธรรม อันนั้นก็เป็นการจำเป็นเขานิมนต์เราไปเทศน์ เกี่ยวกับเจดีย์ใหญ่
 สร้างเจดีย์ใหญ่ ครูอาจารย์องค์สำคัญ ๆ เสียด้วยที่จะมาประดิษฐานหรือมาบรรจุอยู่ที่นั่น
 ท่านทองก็กำลังไม่พอ วิ่งมาหาเราให้ช่วยเหลือ เราก็พิจารณาดูตามที่ระบุม่า ล้วนแล้วแต่

ครูอาจารย์องค์สำคัญ ๆ ที่จะเข้าประดิษฐาน เป็นครูบาอาจารย์ที่เคารพสุดหัวใจ ๆ เสียด้วย พอทางนั้นขอมาเราก็เลยรับไปเทศน์ให้ที่วัดโศการาม เทศน์มาครั้งหนึ่งแล้ว เริ่มที่จะสร้างเราก็ไปเทศน์ให้ครั้งหนึ่งแล้ว ครั้นนี้ก็จะไปเทศน์ให้อีกเสียทีหนึ่ง

งานบุคคลก็เรา งานชาติก็เรา เลยหนัก เทศน์พิลึกนะ เทศน์รู้สึกว่ามันจริง ๆ เราอยากจะพูดเต็มปากเลยว่า พระทั่วประเทศไทยนี้จะไม่มีใครเทศน์มากกว่าเรา วางั้นนะ เทศน์ ๖ ปีนี้ของน้อยเมื่อไร เทศน์ไม่หยุดไม่ถอย บางวันวันละ ๓ กัณฑ์ก็มี เทศน์อยู่ตลอด ๆ เราจึงคิดเห็นถึงพวก บรรดาพระทั้งหลายพวกเรานี้ไปพูดที่ไหน ไปเทศน์ที่ไหน ต้องดูหนังสือกันยุ่งตลอด เขามานิมนต์ โอ๊ย ยังไม่ได้ดูหนังสือ เรานี้ไม่เคยพูดอย่างนั้น มีแต่เหตุผลควรรับหรือไม่ควรรับ ควรรับก็รับติด ๆ ไปเลย ขึ้นเวทีนี้ลงเวทีนี้ ขึ้นเวทีนั้น ขึ้นเรื่อยตลอดมาอย่างนี้ เป็นอย่างนั้น

เราไม่ได้ประมาทปริยัตนะเราก็เรียนมาเหมือนกัน ทีนี้มันก็เลยเทียบกันอย่างถนัดชัดเจนระหว่างปริยัติคือความจำ จดจำมาก็เป็นแถวเป็นแนวตามความจดจำ ในเล่มเดียวกันก็ตามถ้าอ่านไม่จบตรงไหนก็ยกบกพร่องอยู่ตรงนั้น ๆ ปริยัติ คืออ่านไม่จบความจำ มันก็ไม่ผ่านไปซิ ปริยัติเราก็เรียนมาเสียจน บางทีหัวสมองนี่ที่อหืดเลย มันไม่ยอมจำเจ้าของจับชนใส่ ๆ มีแต่จะเอา ความจำไม่ยอมรับ ที่อแต่ก่อน ไหมเวลาเรียนก็อย่างนั้น ถ้าพูดถึงเรื่องการเรียนเรียนจริง ๆ เรียนทั้งในวงหลักวิชาของการเรียน ทั้งโลกพระไตรปิฎกเต็มไปหมดเลย อันนั้นนอกการเรียน นอกหลักวิชาออกไป ๆ

ทีนี้การเรียนมากับการปฏิบัติ พูดง่าย ๆ ความจำกับความจริงนี้ต่างกันมากทีเดียว เราเอาตัวของเรากวักเลย ความจำนี้มันจำได้เท่านั้น ๆ ชั้นไหนก็พูดออกได้แค่ความจำได้เท่านั้น แต่ความจริงถ้าได้รู้ขั้นนี้แล้วไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นก็บอกไม่เป็น เหมือนกับว่ามีตเราเอาไปเห็นบอยู่ฝา จะไปทำอะไรก็ต้องไปคว่ำเอาที่ฝาเสียก่อน แล้วเห็บไว้ที่ไหนวางไว้ที่ไหนก็ไปคว่ำที่นั่นเสียก่อน ถ้าอยู่กับเขาอย่างนี้มันก็ต้องมาคว่ำที่เอวนี้ถอดออกมาเสียก่อน อยู่กับมือนี้จิ้มเลย ๆ นั้นเข้าใจไหมละ นี่ภาคปฏิบัติพูดให้เปิดเผยทีเดียว มันเป็นที่บอกมันเป็น

ความจริงเกิดจากภาคปฏิบัติไม่มีสิ้นสุด บอกอย่างนั้นเลย แล้วแต่เหตุผลกลไกผ่านเข้ามามันจะรับกันทันที ๆ เลย ไม่ได้ว่าจะไปเรียนอยู่ในคัมภีร์ไหน ไม่ว่า พระพุทธเจ้าสำเร็จจากคัมภีร์ใหญ่ เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมา พระไตรปิฎกออกจากนี้ไป นี่ต้นพระไตรปิฎกใหญ่ พระพุทธเจ้าพระสาวกอยู่ในนั้นหมด เป็นพระไตรปิฎกอยู่ในนั้น ๆ ตาม

ภูมิ เหมือนว่าน้ำโองใหญ่โองเล็กเต็มโองๆ ด้วยกัน เวลาออกทางภาคปฏิบัติเป็นความจริง รู้มันรู้จริง ๆ นะไม่ได้สงสัย ไม่เหมือนภาคปริยัติ

ภาคปริยัติเรียนบาปเรียนบุญสงสัยบาปสงสัยบุญ เรียนนรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน เรื่องเปรตเรื่องผี เรื่องเทวบุตรเทวดา สงสัยไปหมดเลยเลย แม้ที่สุดเรียนถึงพระนิพพานตัวก็ทาบกิเลส มันก็เป็นพระนิพพานแต่ความจำ ความจริงในหัวใจไม่มี อย่างงั้นนะ ที่นี้ความจริงว่าอะไร มันรู้อะไรมันรู้จริง ๆ หายสงสัย ยอมรับพระพุทธเจ้าทุกกระยะ ๆ ที่นี้สิ่งที่ยังไม่เคยรู้ออมไปหมดเลย เพราะมันเป็นอย่างเดียวกันนี้ เรายังไม่ถึงมันก็ไม่เห็นแน่ มันยอมรับแล้ว ที่ว่าอันนี้ไม่มีมันไม่มีอยู่ภายในใจ เพียงแต่เรายังไม่ถึง เช่นเรามาวัดป่าบ้านตาดมาถึงไหน ถึงแค่นั้น ๆ มา หายสงสัยมาเรื่อย ๆ มาถึงวัดป่าบ้านตาดปุ๊บหายสงสัยเลย

นี่ละธรรมของพระพุทธเจ้าเกิดจากความจริงภาคปฏิบัติ เวลาได้รู้มันรู้ในใจ กิเลสก็เต็มหัวใจ เปิดกิเลสออกเววิกิเลสออก ธรรมะก็ออกได้ ๆ เปิดกิเลสออกหมด โลงไปหมดเลย พูดให้มันจริงนะเราจวนจะตายแล้ว ในภาคปฏิบัติเราสุดหัวใจเราแล้ว เราไม่หาอะไรอีก บาปไม่หา บุญไม่หา นรก สวรรค์ นิพพาน ไม่หา ไม่หาอะไรทั้งนั้นเวลานี้ จะว่าธรรมเราก็ไม่หา อยู่ในนี้แล้วหาไปอะไร เป็นบ้าหรืออยากว่าอย่างงั้น แต่เวลาหาหนึ่งจนจะเป็นจะตาย เวลามันเจอเข้าไปแล้วก็อย่างนั้นละ ไม่อย่างงั้นเทศน์ได้ยังไง เอ้าพูดให้มันตรง ๆ ชี

เทศน์ให้คนฟังตั้ง ๖ ปีเต็ม ไม่มีที่ไหนที่ไม่ได้เทศน์ และจะไปเทศน์ที่ไหน เอ็นี่จะเอาอะไรมาเทศน์ไม่เคยคิด ว่าตรงไหนเหตุผลลงกันแล้วเอารับ ๆ ลงธรรมมาสน์ขึ้น ธรรมมาสน์นั้นเรื่อยไปเลยละ อยากให้มีผู้ฟังหลายชั้นหลายภูมิของธรรมมาฟัง จะได้ฟังอย่างเปิดเผย เราจะเปิดออกให้เต็มเหนี่ยวเลย พูดจริง ๆ เราไม่คุยนะ มันเป็นอย่างงั้นในหัวใจ ถ้าเวลาอยู่เฉย ๆ นี่สมควรที่จะรับแคไหน ออกแคไหน มากน้อยแคไหนมันดูมันก็รู้ ถ้าไม่สมควรออกดิ่งก็ไม่ออก ธรรม สมควรจะออกมากน้อยจะออก ๆ สมควรจะทุ้มเลยนี้ ผางเลยทันที

เหมือนเราทอดแห กางแหไว้บนแขนจะลงที่จุดไหน อันนี้ก็ชี้หุมา อันนี้ชี้หามาแห่งไหนเราจะทอดลงได้ไหม ทอดลงไม่ได้ พอปลาตัวใหญ่ผิ๊งขึ้นมานี้ โอ้ย พันกันเลย ก็อย่างงั้นแล้ว ทั้ง ๆ ที่กางแหมันก็ได้ทอด พอตัวใหญ่มันผุดขึ้นมาปังพันกันเลย นี่ละประเภทที่ จะรู้เร็วเห็นเร็ว อย่างครั้งพระพุทธเจ้าก็คือเบญจวัคคีย์ทั้งห้า ปลาใหญ่ละนี้ พอผิ๊งขึ้นมา ก็ชัตผางเลย สำเร็จ นั่นถ้าอย่างนั้นออกเลย ๆ ไม่ทราบมาจากไหน พูดให้มันชัดอย่างนี้ อยู่

ในนี้เลย สมควรที่จะออกสู้กัน ทางนั้นสู้ทางนี้อสู้กันสู้ๆ ไปเลย นี่ธรรม พระพุทธเจ้า

กิเลสตัวใดที่จะมาขวางมันไม่มี มีแต่ธรรมออกล้วนๆ ร้อยเปอร์เซ็นต์ ล้วน เปอร์เซ็นต์ มีแต่ธรรมทั้งนั้นออก กิเลสออกไม่มี เพราะไม่มีกิเลสในหัวใจจะเอาอะไรมาคิด มาขวาง กิเลสเท่านั้นขวางหัวใจ ดิตเขาติดเรา สุดท้ายก็มาลูบหน้าปะจมูกเท่านั้นเอง เกรงใจคนนั้นเกรงใจคนนี้ นั่นละติดเขาติดเรา เรื่องกิเลสทั้งนั้น ถ้าธรรมแล้วไม่ติด เหตุผล กลไกมีควรออกแคไหนออกเลยๆ เหล่านี้มาผ่านไม่ได้ เรื่องของโลกคือสมมุติ เป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด

ธรรมนี้เป็นธรรมล้วนๆ เหนือไปตลอดๆ เลย ไปได้ตามเหตุตามผลเลย ไม่เคย สะทกสะท้าน เกรงเขาเกรงเราไม่มี เกรงเขาเกรงเราคือกิเลส เมื่อเป็นอย่างนั้นมันก็พูด ไม่ได้ สุดท้ายก็เลยลูบหน้าปะจมูกไปเสีย ไม่ได้เรื่องได้ราว ธรรมะไม่มีอย่างนั้น สมควรที่จะออกมากน้อยออกได้เลยๆ เราพูดจริงๆ เราจนจะตายแล้ว พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง การเทศนาว่าการเราปฏิบัติมาแทบเป็นแทบตาย บางครั้งถึงขั้นจะสลบแต่ไม่เคยสลบก็ บอกไม่สลบ มันหนักขนาดนั้น นี่ธรรมที่ปฏิบัติมา

เวลาเห็นผลก็เห็นตามเหตุตามผลที่เราเอาหนักเบาเล็กน้อย ผลก็เกิดขึ้นมาอย่าง นั้นๆ จนกระทั่งเป็นที่พอใจดวงขึ้นมาแล้วเท่านั้น ที่นี้ไม่หาอีก กิเลสหมดแล้วหาอะไร ธรรมก็เต็มหัวใจอยู่แล้วหาอะไร ก็เท่านั้นเอง นี่ละพุทธศาสนาขนาดไหน โลกมองไม่เห็นนะซี เหมือนบึงใหญ่ๆ น้ำเต็มอยู่ในนั้นใสแจ้วเลย ทุกสิ่งทุกอย่างสมบูรณ์ในน้ำนั้น แต่ จอกแหนปกคลุมหมดหมดมองหาน้ำไม่เห็น ใครไปก็มองดูตั้งแต่จอกแต่แหนว่าน้ำไม่มีๆ เดินผ่านไปๆ ท้องแห้งไป ผู้มีนิสัยเปิดจอกเปิดแหนมากน้อยก็ตักน้ำมาดื่ม แล้วอ้อๆ เข้า แล้ว ทีนี้ก็เบิกออกแล้วจอกแหนเปิดกว้างออกๆๆ สุดท้ายเปิดออกหมดจ้าเลย

นั่นละน้ำมีหรือไม่มี อยู่ใต้จอกใต้แหนนั้นอยู่ที่ไหน จอกแหนปกคลุมน้ำไว้ กิเลสปกคลุมมรรค ผล นิพพานไว้ มรรค ผล นิพพานอยู่ที่หัวใจ หัวใจคือสระใหญ่บึงใหญ่ แห่ง อรรถแห่งธรรมทั้งหลาย กิเลสปกคลุมไว้ข้างบน พอถอดออกถอนออกๆ เปิดออกๆ ก็รู้ อรรถรู้ธรรมเห็นอรรถเห็นธรรมขึ้นมา เปิดออกหมดโล่งหมดเลย หาธรรมที่ไหนเท่านั้นพอ พากันจำเอาเสียนะ ธรรมพระพุทธเจ้าเลิศเลอขนาดนี้ นี่เราปฏิบัติมาแทบเป็นแทบตายจึง ได้มาเปิดหัวใจออกให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ใครไม่เคยฟังก็ฟัง

เรื่องที่จะมาหาเรื่องราวว่าเราไอ้เราอวด อย่างนั้นจะเผาหัวใจเจ้าของ เราไม่มีอะไร จะไอ้จะอวด มีแต่ความเมตตาล้วนๆ สอนโลก ไม่ว่าหนักกว่าเบา มีแต่ธรรมออกทั้งนั้น กิเลส

ออกไม่มีเลย พุดนี้เป็นฟินเป็นไฟไป ถ้าโลกเขาก็เรียกว่ากิเลสเป็นไฟออกมาแหละ ถ้าเรื่องธรรม ใจที่บริสุทธิ์แล้วไม่มี มีแต่พลังของธรรมพุ่งๆ ออกเลย นั่นพากันจำเอานะ เอาละวันนี้พุดเพียงเท่านั้นพอหอมปากหอมคอ ไม่เอามาก

พอดูถึงว่าธรรมที่เป็นความจำนี้ สมเด็จพระมหาโมหนิวงศ์ วัดนรนาถ (มหาสนั่น) ๙ ประโยคนะนั่น คั่นกัน ท่านเมตตาเรามากที่สุด เจอเราที่ไร แหมท่านตื่นตื่นจริงๆ นะ ดูลักษณะก็รู้ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก ท่านเมตตาเรามาก พอเห็นเข้าไปในวัด โอ้ มาแล้วเหอๆ มาที่ไรได้ข้อคิดทุกที แผลงอยู่ ท่านพุดว่า เศรษฐีธรรมมาแล้วๆ ต่อจากนั้นก็ว่า เศรษฐีธรรมนับวันจะน้อยลงๆ เศรษฐีเงินนี้นับวันจะมากขึ้นๆ พุดถึงเรื่องพระ เข้าใจไหม ท่านว่าอย่างนี้ ท่านตื่นตื่นมาก เฉพาะอย่างยิ่งท่านอยู่ที่ศิริราช หมอวิยะดาไปปฏิบัติอุปัฏฐากท่านอยู่ แล้วก็ไปเยี่ยมเราที่สวนแสงธรรม ก็เลยไปเล่าถึงเรื่องท่านป่วยอยู่ที่ศิริราชให้ฟัง เอ้อ ถ้าวันพรุ่งนี้ก็จะไปกราบเยี่ยมท่าน เราก็มั่งนั้น เราไปจริง ๆ

พอไป ท่านนอนอยู่นะ ตามธรรมดาต้องพุงขึ้น ท่านลุกโดยลำพังไม่ได้ ต้องพุงขึ้น พอเราโผล่เข้าไป ท่านนอนอยู่นั้นปู้ปู้ลุกขึ้นทันทีเลย อี้ย ท่านตื่นตื่นเอาจริงๆ ลักษณะตื่นตื่น พอดตก้ามาเลยกลับวัดได้เลย เป็นยังไง ท่านบอกว่าสบายแล้ว นั้นละมันแปลก อันนี้หมอวิยะดาเอาไปพุดวิพากษ์วิจารณ์ เอ้ ทำไมเป็นอย่างนั้น ธรรมดาต้องพุง ท่านลุกขึ้นแทบเป็นแทบตาย ท่านอ้วนด้วย ว้างั้น เห็นพระท่านพุงขึ้น แต่เวลาหลงตาไปพระเล่าให้ฟัง ว้างั้นนะ หมอวิยะดาไม่ได้เห็นละ พระเล่าให้ฟัง พอมองเห็นเราเท่านั้นปิ้งเลยทันที เอ้อ มาเหอ เลยไม่ได้พุง ว้างั้น พอคำเข้ามาเลยกลับวัดเลย เป็นยังไง สบายแล้ว เอ้ กำลังใจนี้สำคัญนะ

ที่นี้ก็เข้าไปจุดท่านมาประชุมที่วัดโพธิสมภรณ์ เจ้าคณะต่างๆ มาประชุมที่นั่น ท่านปรารถนาว่าอยากให้คุณอาจารย์มหาบัวมานั่งประชุมด้วย เราจะได้ฟังทั้งปริยัติทั้งปฏิบัติ โอ๊ย เคยนิมนต์ท่านมาประชุมไม่รู้กี่ครั้งก็หน ท่านไม่เคยมา หือ ท่านไม่มาเหอ ท่านไม่เคยมานะ ท่านบอกไม่มาเท่านั้นแล้วก็ไม่มาเลย อ้อ ถ้าอย่างนั้นเราจะหาอุบายไปเยี่ยมท่าน นั้นผู้ใหญ่หลอกเด็ก เข้าใจไหม ท่านมาเองนะ มาจริงๆ ว่า มาเยี่ยมท่านอาจารย์ ท่านพุดเป็นฐานะสุขภาพ พุดแบบพญาตีพโยมแหละพุดว่าอาจารย์ๆ ท่านแก่กว่าเรา ๖ พรรษา มากก็คุณนั้นคุณนี้ไป ก็อุบายผู้ใหญ่ พอสุดท้ายก็บอกว่า วันนี้มีการประชุมที่วัดโพธิสมภรณ์ ก่อนประชุมนี้เลยถือโอกาสมาเยี่ยมท่านอาจารย์ที่วัดเสียก่อน ว้างั้นนะท่านหาอุบายพุด ความจริงท่านมานิมนต์เราไปนั่นแหละ ท่านหากพุดอย่างนั้น ว่าวันนี้พ้อมีโอกาสบ้างไหม ถ้ามี

โอกาสก็ไปฟังการประชุมของเขาบ้างก็จะดี ไปด้วยกันแหละนะ เราก็ไม่ทราบจะว่ายังไง ตกลงก็เลยไปกับท่าน

พอไปแล้วที่นี้ไปเข้าถึงจุดแหละ ประชุมวงกลมนี้ นั่งประชุม ท่านเป็นประธาน พูดไปเราก็นิ่งตลอด ๆ ท่านพูดข้อนี้ข้อนี้เรื่องการประชุม พูดไปถึงเรื่องปริยัติกับปฏิบัติ ท่านพูดถึงตอนนี้มันมาสะดุดก็เลยทันที อย่างนั้นแหละถ้ามันจะเป็นเป็นเลย มาสะดุดบั้งเลย ออกทันทีเลย ภาคปริยัติกับภาคปฏิบัติไม่เหมือนกัน ขึ้นเลยเรานะ ภาคปริยัตินี้ เราเรียนได้เท่าไรก็เป็นไปตามร่องตามรอย ๆ ที่เราไม่ได้เรียนก็ไม่รู้ แต่ภาคปฏิบัติไม่เป็นอย่างนั้นเหมือนไฟได้เชื้อ ขึ้นเลยเรานะ เชื้อไฟอยู่ที่ไหนไฟจะลุกลามไปหมด ความจริงอยู่ที่ไหนธรรมนี้จะลุกลามไปหมด รู้ไป ๆ อย่างนั้น ท่านนิ่ง ท่านไม่ตอบอะไรเลย สุดท้ายเราพูดอย่างนั้นไม่มีใครที่จะคัดค้านขึ้นมา ตกลงก็เลยเราเป็นคนพูดฝั่งฝั่งขึ้นทันที นั่นแหละถ้ามันมาโดนเป็นอย่างนั้นนะ ท่านก็เลยนิ่งเลย

ท่านก็คงได้คิดตอนที่ว่า ความจำนี่มันเป็นร่องเป็นรอยไปตามสายตามทางเท่านั้นเอง แต่ความจริงนี่เหมือนไฟได้เชื้อ เชื้ออยู่ที่ไหนไฟจะลุกลามไป ความจริงทั้งหลายทั่วแดนโลกธาตุ ธรรมะความรู้ความเห็นของธรรม ความเป็นของธรรมนี้จะลุกลามไปหมด รู้ไปหมดเห็นไปหมด เราว่าอย่างนี้ มันต่างกันนะ ความจริงกับความจำนี่ต่างกันมาก ทีนี้เราก้เรียนอยู่แล้ว ใครก็รู้อยู่แล้ว ถ้าเราหลับตาไปพูดกับท่านก็เป็นอย่างหนึ่ง อันนี้เราก้เป็นมหา ท่านเลยนิ่งเลยนะ รู้สึกว่าท่านจะได้คิดทั้งสอง ท่านนิ่งไม่ใช่หนึ่งอะไร นิ่งด้วยความได้คิด ไม่ตอบไม่อะไรเลย เป็นที่พอใจอยู่ลึก ๆ เวลาบุญวันเกิดนี้ท่านจะเอาเราไปเทศน์แหละ ที่วัดนรนาถ มาเอาหลวงตาไปเทศน์บุญวันเกิดของท่าน เราก้อุตสาหไปให้ทุกที่นั่นแหละ ทีนี้ให้ศีลให้พรละนะ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th